

NKA-pályázat, MTAK Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, 2013–2014

Szakmai beszámoló az NKA 3509/1120 azonosító számú, Arany János leveleinek és a vele kapcsolatos dokumentumoknak a megvásárlására célú pályázat teljesítéséről

Az MTA Könyvtár és Információs Központ Kézirattára és Régi Könyvek Gyűjteménye mintegy 2000 Arany Jánossal kapcsolatos dokumentumot őriz. Ez a felbecsülhetetlen értékű gyűjtemény négy forrásból gyarapodott.

Arany János 1865-től titkárként, majd főtítkárként 12 éven át szolgálta a Magyar Tudományos Akadémiát. Hivatalos leveleit, fogalmazványait, dokumentumait a ma Régi Akadémiai Levéltár néven elkülönített részben őrizzük.

Arany dokumentumainak második, 1331 darabból álló nagy csoportja 1899-ben fiának, Arany Lászlónak az özvegyétől került a Kézirattárba.

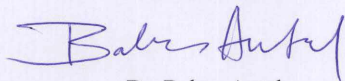
Arany kéziratainak harmadik nagy együttese – köztük a *Kapcsos könyv* – 1952-ben, a feloszlott Kisfaludy Társaságtól került állományunkba. A Társaságnak Arany hosszú évekig igazgatója volt.

Arany-gyűjteményünk negyedik csoportja ajándékozások, vásárlások révén került állományunkba.

Napjainkra Arany János eredeti kéziratai „elfogytak”, a legnagyobb ritkaság, ha aukciókon, gyűjtőknél fel-felbukkan egy-egy darab. Éppen ezért óriási nyereség, hogy az NKA támogatásával sikerült megvásárolnunk Arany János 12 db eredeti levelét, illetve vele kapcsolatos dokumentumokat. Bár Arany Jánosnak minden tollvonása érték, külön nyereség, hogy a megvásárolt levelek tartalmilag is gazdagok. Elég, ha csak az 1855-ben Nagykőrösről írott levelet emlitem, amelyben híres versét, a *Hatvanit* küldi Ballagi Mórnak, s fűz hozzá megjegyzéseket.

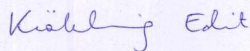
Az NKA támogatásának köszönhetően tovább gyarapodott az ország leggazdagabb Arany-gyűjteménye, s ami nem kevésbé lényeges, közgyűjteménybe kerültek, és nem kallódtak el Arany Jánosnak ezek a felbecsülhetetlen értékű levelei.

Arany János leveleit és a hozzájuk kapcsolódó dokumentumokat az MTA KIK Kézirattára 12/2013-as növedéknapló (leltári) számon állományába vette, és K 513/1393–1404 számon feldolgozta. Hiánypótlási kérésüknek megfelelően (iktatószám: 52340/14, kelt: 2014. május 8.) a dokumentumok és kéziratári jelzetük tételes felsorolását a beszámolóhoz csatolt melléklet tartalmazza.

Dr. Babus Antal

szakértő

Dr. Krähling Edit

szakértő

Budapest, 2014. május 9.

1 db melléklet

Arany János levelei és a vele kapcsolatos dokumentumok listája

A nagykőrösi évek dokumentumai

- K 513/1393. Arany János levele Tóth Lőrincnek. [Nagykőrös, 1855. aug. 8.].
Autográf, 2 fol. Megjelent: Arany János Összes Művei (AJÖM), XVI. köt. 732.
- K 513/1394. Steiner Izidor részére kiállított, Arany János által is aláírt érettségi
bizonyítvány. Nagykőrös, 1859. aug. 4. Nyomtatvány autográf bejegyzésekkel.
2 fol. Mellette Scheiber Sándor jegyzetei és azonosítatlan kéztől származó
jegyzetek. 5 fol.
- K 513/1395. Arany János marginális javítása középiskolai jegyzeten. Ismeretlen kéz írása,
Arany János margószéli megjegyzéseivel. 8 fol. + 2 fotómásolat az 1. és az 5.
lapról.

Akadémiai főtitkári évek dokumentumai

- K 513/1396. Arany János levele Szabó Józsefnek, az Akadémia matematikai és
természettudományi állandó bizottsága előadójának. Pest, 1866. febr. 9.
Autográf, 1 fol. Ld. ehhez a bizottság jegyzőkönyvét: RAL K 1594.
- K 513/1397. Arany János levele Csengery Antalnak Anton Dethier külső tag ügyében. Pest,
1871. febr. 21. Autográf, 2 fol.
- K 513/1398. Arany János levele a Münchener Magyar Egyletnek. Pest, 1872. dec. 25.
Autográf, 2 fol.
- K 513/1399. Arany János levele Hinka Józsefnek, az Akadémia ügyészének. Budapest,
1876. febr. 19. Autográf, 1 fol.
- K 513/1400. Arany János levele Nagy Miklósnak, a Vasárnapi Újság felelős
szerkesztőjének. 1878. márc. 6. Autográf, 2 fol. + boríték viaszpecséttel
- K 513/1401. Arany János levele Ballagi Mórnak. [Nagykőrös, 1855. ápr. 16.].
Autográf, 1 fol. Mellette cédula [Scheiber Sándor] feljegyzésével. 2 fol. Arany
János a *Hatvani. Népmonda után* című költeményét küldi a *Protestáns Képes
Naptárba*. Közölte: Scheiber Sándor, ItK 61 (1957) 280–281.
Megjelent: Arany János Összes Művei (AJÖM), XVI. köt. 699.

- K 513/1402. Arany János levele Ballagi Mórnak. Pest, 1874. jan. 29. Autográf, 2 fol.
Mellette borítékban a levél 2 db fotómásolata. A borítékon azonosítatlan kézjegyzetei, [Scheiber Sándor] kiegészítésével.
- K 513/1403. Arany János akadémiai üzenete Ballagi Mórnak. 1874. nov. 16. Autográf, 1 fol.
A folió alján azonosítatlan kéz feljegyzése 1874. nov. 23-áról, és [Ballagi Mór] feljegyzése, a hátoldalán azonosítatlan kéz feljegyzése. Közölte: Scheiber Sándor, ItK 61 (1957) 280–281.
- K 513/1404. Ballagi Mór levele azonosítatlan személynek. 1867. nov. 29. Autográf, 1 fol.